

๖๑. ความคิดเห็นแบบไหนจึงเหมาะกับตน

Which View Is Suitable for Oneself?

ขอน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

In Honor of the Blessed One of the Fully Enlightened One

By Nithee Siripat – Siripat.com and Academiae Network. 2016

ความสำคัญของบทความ

คุณภาพของความเป็นมนุษย์ขึ้นอยู่กับ “วิชาและจรณะ” ที่ประกอบด้วยการประยุกต์ใช้และต่อ ยอดปัญญา และเหตุผล หรือ “ความมีสติสัมปชัญญะ” ซึ่งจะส่งผลต่อกระบวนการคิดที่จะสร้างโลกทัศน์ [Worldview] หรือกระบวนการทัศน์ [Paradigm] หรือที่เรียกว่า “วิสัยทัศน์” [Vision] เพื่อนำไปตัดสินคุณงามความดีหรือความไม่ดีของบุคคลอื่น ที่อยู่นอกขอบเขตพรหมแดนทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การยกหัวข้อทางศาสนา มาเป็นประเด็นโต้เถียงกัน ข่มนามาซึ่งความวุ่นวาย ความเดือดร้อน ความพยายบาท กิดหลบลเหตุความดีของกันและกัน จนถึงขั้นทะเลาะวิวาท หรือทำสงครามกัน เพราะความไม่รู้จริงแห่งอวิชา ประกอบด้วยกิเลส มูล [โลภะ-โทสะ-โมหะ] จนมีจิตใจปราศจากเมตตาธรรมต่อกัน เพราะความเอาชนะกัน ความแข่งดีกัน พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งการใช้ปัญญาและกรุณาต่อตนเองและผู้อื่นในเวลาเดียวกัน นอกเหนือจากนั้น ต้องปฏิบัติธรรมให้เกิด “สัมมาทิฐิ-สัมมาสังกัปปะ” ด้วยการพิสูจน์พระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า ว่าเป็นจริงต่อการดำเนินชีวิตมากน้อยแค่ไหนด้วย ฉะนั้น ความเข้าใจถูกต้องเฉยๆ นั้น ยังไม่เพียงพอ ต้องน้อมนำมาใส่ตนดำเนินปฏิบัติตามให้เห็นผลเป็นอศจรรยให้ได้ด้วยตนเอง เพื่อไม่ให้เสียโอกาสพลาดจากคุณอันใหญ่ นั่นคือ “โลกุตตรธรรม” ทั้งหลาย ได้แก่ (๑) **โพธิปักขิยธรรม ๓๗** คือ ธรรมเครื่องไฝ่ความตรัสรู้ (๒) **อัสวัคคยญาณ** คือ ความตรัสรู้ และ (๓) **โลกุตตรธรรม ๕** คือ ธรรมอันเหนือวิสัยโลก [มรรค ๔-ผล ๔-นิพพาน ๑] อันเป็นไปตามหลักเกณฑ์ในพระธรรมวินัย ๗ ประการของพระพุทธเจ้า ได้แก่ **เอกัณฺตนิพพิทา-วิราคะ-นิโรธะ-อุปสมะ-อภิญญา-สัมโพธิ-**นิพพาน เพื่อป้องกันไม่ให้หลงทางในการเจริญภาวนา.

บทความที่ ๖๑ ประจำปี ๒๕๕๕ – ความคิดเห็นแบบไหนจึงเหมาะกับตน

ความคิดเห็นที่ถูกต้อง เรียกว่า “สัมมาทิฐิ” ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องในปัจจุบันโดยปรมาตม์ อันเป็นไปตามแนวทางสายกลาง คือ “มัชฌิมาปฏิปทา” โดยขึ้นอยู่กับการใช้ปัญญาและเหตุผลในการค้นหาความจริง ซึ่งต้องดำเนินตามข้อปฏิบัติแห่ง “อริยมรรคมีองค์ ๘” ได้แก่ (๑) เริ่มต้นด้วยปัญญา นั่นคือ อธิปัญญาศึกษา: สัมมาทิฐิ-สัมมาสังกัปปะ (๒) ดำเนินด้วยปัญญา นั่นคือ อธิศีลศึกษา: สัมมาวาจา-สัมมากรรม-สัมมาอาชีวะ และ (๓) นำไปสู่ปัญญา นั่นคือ อธิจิตตศึกษา: สัมมาวายามะ-สัมมาสติ-สัมมาสมาธิ โดยในหลักไตรสิกขานั้น ต้องประกอบด้วยพฤติกรรมแห่ง “จริยา ๘” ดังนี้

“มรรคมีองค์ ๘” หมายถึง “ทางมีองค์แปดประการ อันประเสริฐ” เปรียบเทียบกับ “จริยา ๘” คือ ความประพฤติ ได้แก่

- (๑) “สัมมาทิฐิ” คือ เห็นชอบ ได้แก่ ความรู้หรือริยสังข์ ๔ เห็นไตรลักษณ์ หรือ รู้กุศลและอกุศลมูลกับกุศลและอกุศลมูล หรือ เห็นปัจจุสมุปบาท = ทัสสนจริยา – การเห็นแจ้ง
- (๒) “สัมมาสังกัปปะ” คือ ดำริชอบ ได้แก่ เนกขัมมสังกัปปี อพยบาทสังกัปปี อวิหิงสาสังกัปปี = อภิโรปนจริยา – มีกระบวนทัศน์
- (๓) “สัมมาวาจา” คือ เจริญชอบ ได้แก่ วชิสุจริต ๔ = ปริคคหจริยา – สำรวมวาจา
- (๔) “สัมมากรรม” คือ กระทำชอบ ได้แก่ กายสุจริต ๓ = สมุฏฐานจริยา – สร้างสรรค์
- (๕) “สัมมาอาชีวะ” คือ เลี้ยงชีพชอบ ได้แก่ ประกอบสัมมาชีพ = โวทานจริยา – ความบริสุทธิ์
- (๖) “สัมมาวายามะ” คือ พยายามชอบ ได้แก่ สัมมปปธาน ๔ = ปักคคหจริยา – หมั่นพากเพียร
- (๗) “สัมมาสติ” คือ ระลึกรู้ชอบ ได้แก่ สติปัญญา ๔ = อุပ္ปฏิฐานจริยา – สติชัดแก่กล้า
- (๘) “สัมมาสมาธิ” คือ ตั้งจิตมั่นชอบ ได้แก่ ฌาน ๔ = อวิกเขปจริยา – จิตสงบตั้งมั่นสนิท

ฉะนั้น ความคิดเห็นที่ถูกต้องจึงเป็นฝ่ายปัญญาอันยิ่ง ที่เข้าใจธรรมชาติของปรากฏการณ์ หรือสรรพสิ่งทั้งหลาย อย่างถูกต้อง เห็นความตั้งมั่นอันถูกต้องแห่งธรรมทั้งปวงตามเป็นจริง ที่เรียกว่า “ธรรมวิฤติ-ธรรมนิยาม ๓” อันเป็น “กฎธรรมชาติ” ไม่ว่าจะมีความจริงของฝ่าย “โลกียธรรม” หรือ “โลกุตตรธรรม” ก็ตาม นั่นคือ ความเข้าใจถูกต้องในเรื่อง “ความเป็นสากลแห่งความเป็นจริง” [Universality] หรือสังฆธรรมตาม “สามัญญลักษณะ ๓” แห่งไตรลักษณ์ ได้แก่ (๑) อนิจจตา-ความไม่เที่ยง (๒) ทุกขตา-ความทุกข์เพราะแปรปรวน และ (๓) อนัตตตา-ความไม่ใช่ตัวตน โดยองค์ความรู้ทั้งหลายดังกล่าวนี้ มาประชุมประมวลอยู่ในความจริงโดยปรมาตม์ หรือ “ปรมาตม์สังขะ-สภาวะธรรม” ได้แก่ กุศลธรรม-อกุศลธรรม-ขันธ ๕-อายตนะ ๑๒-ธาตุ ๑๘-อินทริย์ ๒๒-อริยสังข์ ๔-ปัจจุสมุปบาท ๑๒-ปัจจุสมุปป็นนธรรม ๖-และ-ไตรลักษณ์ ดังนี้ หรืออีกนัยหนึ่ง ควรพิจารณาเพิ่มใน “อภิญาญญธรรม” หมายถึง ธรรมที่ควรรู้อย่างยิ่ง (พระสูตรต้นตปิฎก ขุ

ททกนิกาย ปฏิสัมพันธ์ามรรค เล่ม ๗ ภาค ๑ - หน้าที่ 657-660 FILE 68) [อ่านเพิ่มเติม: บทความประจำปี 2558 เรื่องที่ ๗๗. “ความรู้อันเป็นปรมัตตสัจจะแห่งกฎธรรมชาติ” = ‘Knowledge of the Absolute Truths with Natural Law’ URL = <http://www.siripat.com/Annual-Special-Articles-2015/77.%20Knowledge-of-the-Absolute-Truths-with-Natural-Law-2015.asp>] องค์ความรู้ในธรรมดังกล่าวนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเจริญภาวนาไปสู่ระดับธรรมต่อไปนี้ (๑) โลกียธรรม: รูปาวจรธรรม-อรูปปาวจรธรรม และ (๒) โลกุตตรธรรม: มรรค ๔-ผล ๔-นิพพาน ๑ ซึ่งมีบาทฐานมาจาก “กามาวจรธรรม” [ทุกติ] แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาธรรมหรือสภาวะธรรมแห่งชีวิต [เบญจขันธ์-ขันธ์ ๕-นามรูป] นั้น ย่อมจำแนกออกเป็น ๒ ฝ่าย ได้แก่ (๑) คติทางโลก-โลกียธรรม และ (๒) คติทางธรรม-โลกุตตรธรรม ฉะนั้น ความเชื่อตามคติทางโลกนั้น คือ **จิตที่ประกอบด้วยภาวะแห่งวิถุญะ** [วจร ๓ อย่าง: กิเลส-กรรม-วิบาก] หรือจิตประกอบด้วยนิเวรณ ที่ถูกรอบงำด้วยอำนาจแห่งกิเลสทั้งหลาย การดำเนินชีวิตเป็นการตอบสนองความอยากความต้องการของกิเลสตัณหา ที่เป็นเหตุให้ยึดมั่นถือมั่นในขันธ์ทั้ง ๕ ที่เรียกว่า “อุปาทานทุกข์-อุปาทานขันธ์ ๕ เป็นทุกข์” [ทุกขสังข-ทุกขอริยสังข] แต่ในแนวความคิดเห็น ความเชื่อ ความศรัทธาปสาทะ อริโมกข์ ที่ถูกต้องแบบพระพุทธศาสนานั้น ไม่ได้มุ่งเน้นชีวิตเพื่อจะเสวยสุขและทุกข์ตามคติทางโลก ไม่ใช่เรื่อง “วิถุญะ ๓-สังสารวิถุญ์” แต่เป็นเรื่อง “วิวิถุญะ” หรือ “ขันธวินิมุต” หมายถึง ภาวะปราศจากความยึดมั่นในขันธ์ทั้งหลาย หรือการพัฒนาตนให้หลุดพ้นจากกิเลสทั้งหลายและกองทุกข์ทั้งปวง อันเป็นภาวะที่อยู่เหนือโลก อยู่เหนืออำนาจการยึดครองของบรรดาเหล่ากิเลสตัณหาและทิฏฐิ อยู่เหนือวงจรของกรรมกับวิบาก [สังโยชน์] แล้วไม่วณวนหมุนเวียนอยู่ในกระแสโลกธรรมอีกต่อไป [สังกิเลส: โสกะ-ปริเทวะ-ทุกข์-โทมนัส-อุปายาส]

อนึ่ง ความคิดเห็นของนักวิทยาศาสตร์ยังจัดอยู่กลุ่มวิถุญะนี้อยู่ รวมทั้งนักปราชญ์ คือ มีเป้าหมายเพื่อจะมีชีวิตอยู่ต่อไปกับโลก หรือเพื่อเอาชนะโลกจนกว่าจะตายจากกันไป เพราะความไม่รู้สังขธรรมที่แท้จริงของชีวิตที่สืบเนื่องสันตติหมุนเวียนใน “สังสารวิถุญ์” ความเจริญทางด้านเทคโนโลยีและวัฒนธรรมล้ำยุคหรืออารยธรรมยุคใหม่ ไม่สามารถนำมาใช้เป็นเกณฑ์ต่อหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า เพราะเป็นความคิดของปุถุชนผู้บาปกับพระอริยเจ้าผู้ประเสริฐ เทียบกันไม่ได้ เพราะฉะนั้น ชาวตะวันตกจึงคิดได้ไกลแค่ปลายนิ้วเท้า [ปัญญาหางอึ่ง-ปัญญาชาวโลก-เดรัจฉานวิชา: ไม่สามารถดับทุกข์แห่งชีวิตได้จริง] อันเป็นความคิดวณวนเกาะเกี่ยวเหนียวข้องอยู่กับโลกแค่นั้นเอง ไม่ได้ไปไกลมากกว่านั้น ไม่ถึงสังขธรรมที่แท้จริงอย่างบริสุทธิ์ของชีวิตอันประเสริฐ ที่ไม่ข้องเกี่ยวติดมั่นอยู่กับสมบัติทางโลกใดๆ ทั้งสิ้นอีกแล้ว [ปล่อยว่างอย่างมีเหตุผลด้วยธรรม] แต่ไม่ใช่เป็น “พวกเบื่อโลก” แยกตนออกจากสังคมไปอยู่โดยเดียวเช่นคนเป็นโรคจิตประสาท แต่ให้เรียกว่า “ผู้รู้แจ้งโลกและชีวิตแล้ว” [พระอรหันต์] เมื่อรู้เห็นแล้วาสภาวะธรรมในสิ่งนั้นคือ “จี” [ปฏิคุณมนสิการ] ก็ไม่ควรไปจับให้หมั่นติดมือ [วิราคะ] นั่นคือ เข้าใจตัวตนของตนเองและผู้อื่น [กายานุปัสสนา] คือ สิ่งไม่งามเป็นสิ่งปฏิคุณเป็นโทษ ก็ต้องหาทางพยายามทำตนให้หลุดพ้นจากสิ่งนั้นไปให้ได้ ไม่ใช่หลับหูหลับตาหลงมกยอยู่กับสิ่งนั้น [นิกันติ-ฉันทราคะ-สินหะ-พลวราคะ] ต่อไปแต่ในทางกลับกัน เมื่อได้เจริญภาวนาจนเกิดปัญญาแตกฉานดีแล้ว ย่อมยังมีกรุณาธรรมต่อผู้อื่นได้ด้วย สามารถทำตน

เป็นที่พึงประสงค์ของคนยากได้เช่นกัน ความคิดเห็นในการดำเนินชีวิตระหว่างพวกเขาดีทางโลกกับพวกเขาดี ใฝ่ดีทางธรรม จึงมีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง พวกกันไม่รู้เรื่อง เพราะมีการใช้เกณฑ์มาตรฐานในการวัดผล สำเร็จกันคนละทาง ฝ่ายหนึ่งไปนรกอเวจี อีกฝ่ายหนึ่งไปขึ้นสวรรค์เพื่อสู่พระนิพพาน

ด้วยเหตุนี้ ทัศนคติของชาวพุทธก็เช่นเดียวกัน ต้องเข้าใจอย่างชัดเจนถึงจุดมุ่งหมายของการปฏิบัติ ธรรมหรือการออกบวชอย่างแท้จริง [อุปสมะ: ความสงบ คือ ระงับโทษข้อขัดข้องมัวหมองวุ่นวายอันเกิด จากกิเลสทั้งหลายแล้วทำจิตใจให้สงบได้] ว่าการประพฤติพรหมจรรย์นั้น ย่อมเป็นไปเพื่อการเข้าสู่ “นิพพาน” หรือ “โลกุตตรภูมิ” อันเป็นภพภูมิของพระอรหันต์ผู้สิ้นกิเลสและทุกข์แล้ว ไม่ใช่การเป็นอยู่อย่าง สุขสบายบนโลกนี้ต่อไปด้วยความใคร่ปรารถนาใน *ลาภ-ยศ-สุข-สรรเสริญ* สิ่งเหล่านี้ ย่อมไม่มีความหมาย ต่อผู้ปฏิบัติธรรมตามพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า

ฉะนั้น ในการปฏิบัติธรรมของตคนั้น อย่าไปเอาเกณฑ์กิเลสคัมภีร์ทางโลกมาเปรียบเทียบกับ “มรรค-ผล-นิพพาน” ในทางธรรม [โลกุตตรธรรม] เพราะมีจุดหมายปลายทางแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การนำเอาความร่ำรวยมั่งคั่งทางโลกมาใช้วัดประเมินกับการบรรลุดุธรรม เช่น ความเจริญ ทางวัตถุและชื่อเสียง ความสุขสบายอย่างหรูหราและฟุ่มเฟือย หรือความอสังการของศาสนสถานอันยิ่งใหญ่ ทั้งหมดทั้งปวงนั้น ก็ล้วนเป็นการพอกพูนด้วยกิเลส หมู่คน ความวุ่นวาย ความเดือดร้อน ที่จะตามมาสู่จิตใจ ของตน จนไม่สามารถสงบระงับกิเลสได้จริง อย่าไปนำเอาความมั่งคั่งแบบโลกตะวันตกมาใช้เป็นเกณฑ์ เกี่ยวกับเรื่อง “กุศลวิบาก” ที่จะได้รับจากการปฏิบัติธรรม เช่น นั่งสมาธิแล้วจะทำให้รวย มีทรัพย์สินและชื่อเสียงโด่งดัง เป็นต้น เพราะทุกสิ่งจะเป็นความจริงได้นั้น ย่อมเกิดขึ้นจาก “ปัจจุบันกรรม” ที่จะแก้ “กรรม” และ “วิบาก” ของคนในอนาคต ไม่ใช่ที่นั่งสมาธิแล้วก็รวยได้เลย แนวคิดเช่นนี้ไม่เป็นจริง แต่เป็นเครื่องธรรม ที่เรียกว่า “ปปัญจธรรม ๓: คัมภีร์-ทวิภู-มานะ” ที่จะทำไม่ให้เป็นปัญหาย่างๆ ตามเป็นจริง แต่อย่างไรก็ตาม คติการดำเนินชีวิตทางโลกนั้น ย่อมวัดผลสำเร็จจากเงินค่าตอบแทนและชื่อเสียงภาพลักษณ์หรือภาพพจน์ ที่ เกิดจากผลการแข่งขันกันอย่างเบียดเบียนกันในการทำมาหากินเลี้ยงชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การใช้ไหวพริบ ปฏิภาณในการเอาตัวรอดในสังคมที่แก่งแย่งกัน ย่อมทำให้ยากที่จะประกอบอาชีพสุจริตได้อย่างแท้จริงและ มีความสุขกายสบายใจได้ ดังนั้น การปฏิบัติธรรมจึงเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นในช่วงการละเรื่องแบบโลกๆ ทั้งหมด เพื่อทำลายความยึดมั่นในความเป็นโลกียะไปสู่โลกุตระ เพื่อการเข้าสู่พระนิพพาน อันเป็นภาวะ ปราศจากกิเลสทั้งหลายแล้ว ความเข้าใจที่ถูกต้องตามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าเท่านั้น ที่จะ เป็น ธรรมเครื่องหลุดพ้น ได้อย่างแท้จริง.

